

ویژه کارکنان بهداشت و درمان

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی

معاونت بهداشت

“مهنا”

مرور، همگنی نشریات

ضمیمه خبرنامه اخبار مراقبت

شماره یکم بهار ۱۴۰۱

مرکز مدیریت بیماریهای واگیر

مجموعه دستورالعمل‌های ملی اداره مراقبت

کد: ۵۹۹۰۰۱

ICDC

<https://icdc.behdasht.gov.ir>

هفته ۳ سال ۱۴۰۱

شماره پیاپی ۱

سال بیست و سوم

Center for communicable disease control

مرکز مدیریت بیماری های واگیر

هفته نامه مهنا

ضمیمه اخبار مراقبت

دشواری های چین در ادامه راهبرد صفر مورد کووید-۱۹

همان طور که می دانیم کشور چین از محدود کشورهایی بود که بر راهبرد صفر مورد کووید ۱۹ Zero Covid Strategy پافشاری تمام داشت. اصول اجرایی این راهبرد عبارتند از :

اجرای محدودیت تردد به طور تقریباً کامل در منطقه

نظارت بسیار شدید بر اجرای شهربندان (Lock Down)

انجام تست از کل جمعیت منطقه (با و یا بدون علامت)

تا پیش از شناسایی و گزارش سویه جهش یافته ” امیکرون “ موفقیت های خوبی نصیب این کشور کرده بود در حالی از حدود یک ماه پیش طغیان های محدود در شهر های صنعتی و پر تردد ، این کشور را با مشکلات متعددی مواجه ساخته است.

به عنوان نمونه طغیان زیر سویه Ba2 از سویه امیکرون در شهر

۱. تست پی سی آر کرونا برای ۲۶ میلیون نفر جمعیت شهر

۲. قرنطینه افراد با تست مثبت به مدت ده روز

۳. قرنطینه کامل (Lockdown) شانگهای و نظارت دقیق بر آن با

استفاده از پهباد های مجهز به فناوری تشخیص چهره

۴. انجام بزرگترین کارزار بهداشت عمومی چین از ابتدای پاندمی با

اعزام ۲۰۰۰ نیروی بهداشتی و درمانی از ارتش و استان های مجاور

شانگهای موجب اقدامات زیر شد:

منبع :

<https://www.bmj.com/content/376/bmj.o859>

فهرست مطالب مهنا مرور هفتگی نشریات

در این شماره ...

۱. امیکرون و استراتژی صفرمورد کووید-۱۹ چین

۲. تاثیر پاندمی کووید ۱۹ بر مدیریت بیماری سل

۳. احتمال طغیان سرخک در سال ۲۰۲۲

۴. تغییرات آب و هوایی و سلامت جهانی

۵. اخبار مرکز مدیریت بیماری های واگیر

۶. درمورد ایمنی ترکیبی در برابر کرونا

۷. اخباری از کرونا

۸. اخبار یاز دیگر بیماری های واگیر

۹. شاخص های مدیریت طغیان

تأثیر پاندمی کووید-۱۹ بر مدیریت بیماری سل

پاندمی کووید-۱۹ بر نظام سلامت و مراقبت بیماری های تاثیرات مخرب بسیاری داشته است. از جمله می توان به بیماری سل اشاره کرد .

پیامدهای سوء پاندمی بر مدیریت سل در جهان چنان جدی و گسترده بوده است که می تواند دستاوردهای برنامه مدیریت سل سازمان جهانی بهداشت (WHO) طی سال های اخیر را بر باد دهد.

بروز سل در دهه گذشته به آرامی در حال کاهش بوده است، و مرگ و میر تقریباً یک سوم کاهش یافته است، اگرچه بار جهانی در بیش از ۱۰ میلیون نفر در سال که به تازگی به این بیماری مبتلا می شوند (بروز سالیانه سل)، همچنان قابل توجه است.

لازم به ذکر است اگرچه مسیر رو به کاهش بسیار کمتر از نقاط عطف ذکر شده در اهداف توسعه پایدار سازمان ملل (SDG) و اهداف استراتژی پایان دادن به سل End WHO TB Strategy بود، حرکت امیدوارکننده ای در جهت درست وجود داشت. این روند مثبت به طور ناگهانی و چشمگیری توسط پاندمی COVID-19 معکوس شده است

سل کشنده ترین بیماری عفونی انسان ها در طول تاریخ بشریت بوده است. و لی :

بروز سل در دهه گذشته به آرامی در حال کاهش نهاده ، و مرگ و میر تقریباً یک سوم کاهش یافته است

تا سال ۲۰۱۹ میزان بروز سل هر سال به طور چشمگیری در حال کاهش بود و این کاهش به ویژه در ۱۶ کشور پر تعداد بیمار مسلول مانند چین ، هندوستان ، اندونزی، فیلیپین و... بارز تر بود.

ولی در سال ۲۰۲۰ حدوداً ۱/۵ میلیون مورد مرگ در اثر بیماری سل در جهان رخ داد. این تعداد مرگ و میر از سال ۲۰۰۵ تا به حال بی سابقه بود.

تعداد بیماران MDR-XDR TB حدوداً ۱۵ درصد کاهش یافت و افراد تحت درمان پیشگیرانه سل هم ۲۰ درصد کاهش پیدا کردند. به نظر می رسد وضعیت از این هم بدتر خواهد شد. به نظر میرسد اقدامات زیر باید در اولویت اقدام تمامی کشورها قرار داشته باشند.

۱)بیماریابی فعال در گروه ها و مکان های پرخطر

۲)احیای مجدد و بها دادن و اولویت بخشی به مراقبت و پیشگیری از سل در دوران پاندمی کووید۱۹

۳)تخصیص منابع مالی و پشتیبانی مورد نیاز اجرای برنامه های مدیریت سل برای پیشبرد و جبران عقب افتادگی های

۴)بیماریابی گسترده و پیشگیری از گسترش انتشار بیماری

۵)درمان بیماران و عملیاتی کردن هر چه بیشتر درمان پیشگیرانه سل

در کنار این موارد بهره گیری از فناوری های جدید از جمله تشخیص رادیوگرافیک دیجیتال و آنلاین (با استفاده از هوش مصنوعی) و تکیه بر انواع شکل های سلامت دیجیتال E-Health و خدمت رسانی به جمعیت های حاشیه نشین کاملاً ضروری به نظر میرسد.

<https://www.thelancet.com/journals/lanres/>

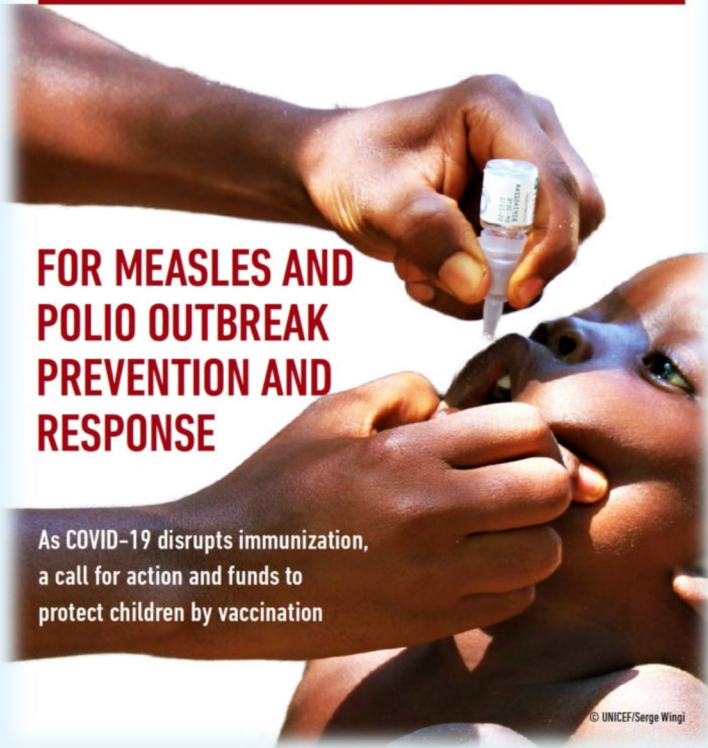
احتمال طغیان سرخک در بسیاری از کشورها در سال ۲۰۲۲ میلادی

توصیه برنامه پاسخ استراتژیک به طغیان سرخک برای سال های ۲۰۲۱-۲۰۲۳ Measles Outbreaks Strategic Response Plan 2021-2023 این است که ارزیابی خطر برای توان پاسخ دهی و آمادگی در برابر طغیان این بیماری انجام گردد.

2022

EMERGENCY CALL TO ACTION

سازمان جهانی بهداشت (WHO) اخیرا خبرهای خوب و امیدوارکننده ای به همراه گزارش های بد و نگران کننده در مورد سرخک در جهان اعلام کردند:

خبر خوب: مرگ در اثر بیماری سرخک در سال ۲۰۲۰ مرگ ومیر در اثر بیماری سرخک حدود ۹۴ درصد کاهش داشته است.

خبر بد: در سال ۲۰۲۰ حدود ۲۲ میلیون نوزاد دوز نخست واکسن سرخ خود را دریافت نکرده بودند که این رقم نشان دهنده ۱۰ درصد افزایش نسبت به سال پیش بود.

در سال های ۲۰۲۰ و ۲۰۲۱ حدود ۲۳ کشور از سرعت عملیات و و کمپین های سراسری واکسیناسیون کاسته شد و در نتیجه ۹۳ میلیون کودک در معرض خطر ابتلا و طغیان بیماری های عفونی قرار گرفتند.

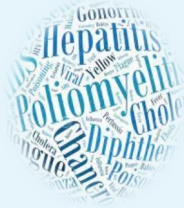
در سال ۲۰۲۱ کشور های اصلی که افزایش موارد سرخک در آن ها گزارش شد عبارت بودند از:

نیجریه، پاکستان، سومالی، هندوستان و اخیرا افغانستان (که از سه ماه پیش تا کنون با یک اپیدمی سنگین مواجه می باشد)

نباید همه گناه ها را برگردن پاندمی کووید-۱۹ انداخت. چرا که حتی پیش از پاندمی هم وقوع موارد تک گیر سرخک در خرده جوامع با پوشش پایین واکسیناسیون سرخک موجب شعله ور شدن طغیان سرخک در کشورهایی که موفق به حذف سرخک شده بودند گردید. و باید نقش جا به جایی های سنگین جمعیتی، پوشش پایین واکسیناسیون، سوء تغذیه گسترده و افزایش کشمکش ها راهم جدی گرفت.

<https://www.precisionvaccinations.com/measles-outbreaks-may-dominate-2022>

<https://www.medindia.net/news/healthwatch/measles-immunization-day-2022-206113-1.htm>

سیاره ما، سلامت ما

استفاده مفرط و نسنجیده از سوخت های فسیلی از علت های اصلی تغییرات آب و هوایی ذکر شده است. این تغییرات روزانه ۸۰ میلیارد دلار خسارت اقتصادی در پی دارند.

۲۰ درصد تولید گاز کربن در دنیا در اثر حمل و نقل صورت می گیرد. بخصوص در مناطق شهری و کلانشهرها و به همین جهت که به مردم این مناطق توصیه می شود تا آن جا که امکان دارد برای رفت و آمدهای خود پیاده روی کرده و یا این که از دوچرخه استفاده نمایند.

همین دو اقدام ساده منافع عمده و شگرفی برای حفظ سلامت مردم در پی خواهد داشت و خطر بسیاری از بیماری های مزمن را کاهش داده و در ارتقای سلامت روان هم تأثیرگذار خواهد بود. سیستم های تولید و بسته بندی مواد غذایی باعث تولید ثلث گازهای گلخانه ای می شوند. باید تغییراتی در این سیستم ها در راستای حفظ سلامت مردم و تخفیف عوارض ماشی از این مخاطرات ایجاد گردد.

نظام های سلامت مسئول دفاع از جان و سلامت مردم در برابر مخاطرات نوپدید سلامت هستند که یکی از مهم ترین آن ها تغییرات آب و هوایی است و کشورها و نظام های سلامت باید تاب اوری خود در برابر تغییرات آب و هوایی را افزایش دهند.

تعداد عمده ای از کشورها سلامت انسان را در برابر تغییرات آب و هوایی، آسیب پذیر می دانند اما متأسفانه به دلیل کمبود شدید منابع مالی از عهده پر کردن این خلاء بر نیامده اند.

تکیه جوامع سالم به سلامت اکوسیستم های خود برای تامین هوایی پاک، آب سالم، امنیت و سلامت داروها تجهیزات پزشکی و مواد غذایی است. همین رویکرد ها باعث شده تا بتوانند بیماری ها را محدود ساخته و شرایط آب و هوایی را بهبود بخشند. چرا که با عدم مهار تغییرات آب و هوایی بر ریسک بیماری های عفونی و نوپدید و بازپدید به طور روز افزون اضافه خواهد شد.

مرکز مدیریت بیماری های واگیر

تغییرات آب و هوایی بزرگ ترین تهدید سلامتی!

تغییرات آب و هوایی بزرگ ترین تهدید برای سلامت انسان ها محسوب می شود. چراکه تغییرات آب و هوایی با ایجاد آلودگی هوا؛

♦ انواع گوناگونی از بیماری ها

♦ ناامنی منابع غذایی

♦ امواج خطرناک گرما یا سرمای شدید

♦ جابجایی های بزرگ جمعیتی متعاقب خشکسالی

♦ و فشار بر روی سلامت روان آدمیان

جان و سلامت انسان ها را در معرض خطر جدی قرار می دهند به گونه که هر ساله موجب از دست رفتن جان ۱۳ میلیون نفر می گردند.

رفع مشکلات مربوط به آلودگی هوا یک مسئولیت جهانی بوده و همه کشورها می بایست برای مدیریت این معضل دست به دست هم دهند. کشورهای جهان متعهد شده اند تا سال ۲۰۵۰ هر سال حدود یک میلیون مورد مرگ در اثر آلودگی هوا را کاهش دهند.

یکی دیگر از مهم ترین اقدامات کشورها، تلاش در جهت کاهش تولید گازهای گلخانه ای است. برآورد شده است با کاهش انتشار گاز های کربنی (عمدتاً دی اکسید کربن) دستاوردهای نظام سلامت کشورها تا دو برابر فزونی خواهد گرفت.

بیش از ۹۰ درصد مردم کره زمین در مناطقی با درجات مختلفی از آلودگی هوا تنفس می کنند که عمدتاً ناشی از استفاده از سوخت های فسیلی هستند.

نمی تواند پاسخ ایمنی بالایی در غشای مخاطی بینی و دهان ایجاد کند. اما همین ایمنی موضعی در این دو محیط مخاطی می تواند به مثابه سد اولیه در برابر ویروس عمل کرده و در نتیجه جلوی ابتلا به بیماری را بگیرد.

با یکبار ابتلا به کرونا و بهبودی، این ایمنی موضعی در بینی و دهان به طور بسیار مؤثری به سیستم دفاعی بدن آموزش داده می شود.

به این ترتیب، افرادی که هم واکنش شده اند و هم مبتلا، ایمنی بالایی در برابر ابتلای مجدد از خود نشان می دهند

بهترین زمان برای مبتلا شدن پس از واکنش شدن چه وقت است؟

با تزریق واکسن، معمولاً ایمنی خوبی در بدن فرد شکل می گیرد که البته به مرور زمان ضعیف می شود. هر چه از زمان واکنش دورتر شویم، از شمار آنتی بادی های تولید شده، کاسته می شود و احتمال شدت بیماری در صورت ابتلا هم بالا می رود در حالت تئوری، بهترین حالت اینست که شخص حدود شش ماه پس از دریافت آخرین دوز واکسن، به بیماری مبتلا شود.

یعنی زمانی که به گفته او حافظه ایمنی بدن هنوز قوی اما در حال تحلیل رفتن است. در این حالت، ابتلا به کرونا اثری همپای تجدید واکسن دارد. اما برخی هم معتقدند در افراد گوناگون، پاسخ ایمنی و روند بیماری در اثر ابتلا به کرونا پس از واکنش می تواند بسیار متفاوت باشد.

برخی ویروس شناسان بر این باور هستند ایمنی ترکیبی در جوانان به افزایش مصونیت جامعه هم کمک خواهد کرد.

نکته جالب تر این که هرچه ایمنی اجاد شده در بدن افراد قوی تر باشداز دروه ناقل بودن بیماری و آلوده کنندگی دیگران کاسته خواهد شد.

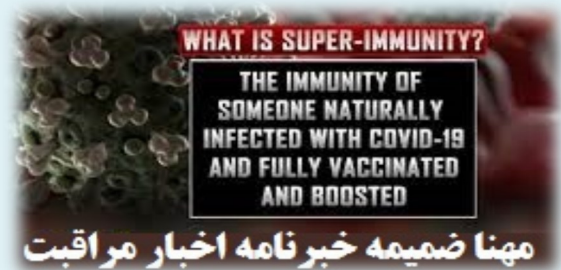
<https://fortune.com/2022/01/27/covid-super-immunity-how-it-works/>

<https://www.webmd.com/lung/news/20220127/>

ایمنی ترکیبی بهترین راه مقابله با کرونا؟

این روزها زیاد درباره ایمنی ترکیبی یا سوپر ایمنی می شنویم

ایمنی ترکیبی عبارتی است که برای ایمنی ایجاد شده در افرادی به کار می رود که هم واکنش کامل (واکسیناسیون معمول به اضافه دوز تقویتی) شده و

هم به کرونا مبتلا شده و بهبود یافته باشند

ایمنی این افراد قوی تر است. آنها در برابر ابتلای مجدد به این ویروس مقاوم ترند و در صورت ابتلا، بیماری شان شدید نیست.

ایمنی ترکیبی چگونه عمل می کند؟

ایمنی ترکیبی همانگونه که از نامش پیداست، آمیخته ای است از ایمنی ایجاد شده از طریق واکسیناسیون و ایمنی پا گرفته در بدن در اثر ابتلا به بیماری و بهبود. در مقایسه با افرادی که تنها واکنش شده اند و هنوز به کرونا مبتلا نشده اند، ایمنی در برابر ابتلای دوباره به کرونا در بدن افرادی که هر دو را پشت سر گذاشته اند، بالاتر است.

دلیل این ایمنی بالاتر چیست؟

واقعیت این است که با ابتلا به کرونا، حافظه ایمنی که پیش تر توسط واکسن در بدن ایجاد شده، از نو فعال می شود. به این ترتیب سیستم ایمنی می تواند به گونه ای مؤثرتر با ویروس ها مقابله کند و واکنشی که به عضله بازو تزریق می شود، به احتمال خیلی زیاد

آخرین خبرهای مدیریتی درمورد پاندمی کووید-۱۹

بالاترین نرخ مرگ کووید-۱۹ در جهان!

نادیده گرفتن اهمیت واکسیناسیون به ویژه در سالمندان باعث شد هنک کونگ که با انتخاب استراتژی “ Zero Covid موفقیت های بزرگی در مبارزه با این پاندمی کسب کرده بود عملاً بر باد روند و به خاطر موج سویه امیکرون و در عین حال پوشش نه چندان مطلوب واکسیناسیون به ویژه در سالمندان بالاترین مرگ و میر را از ابتدای پاندمی تجربه کند و در جهان هم به یکی از بدترین و ناموفق ها تبدیل شود.

<https://www.bmj.com/content/377/>

استفاده از طب سنتی برای درمان کووید-طولانی

در کلینیک های درمان کووید-۱۹ که به تازگی در ژاپن برای مدیریت کووید طولانی راه اندازی شده اند از ظرفیت طب سنتی ژاپن جهت درمان کووید طولانی استفاده شده است. کووید طولانی حاتی است که پس از گذشت ۱۲ هفته از بیماری هنوز هم برخی علائم و نشانه های بیماری باقی بمانند که از ۳۰-۲۰ درصد بیماران گزارش شده است از جمله خستگی و دردهای مبهم بدنی و انواع اختلالات عصبی، خواب، افسردگی و کاهش قدرت شناختی و حافظه

https://www.japantimes.co.jp/?_ptid=%7Bk

بروز عوارض عصبی حتی در اشکال خفیف بالینی کووید-۱۹ در بخش قابل توجهی از بیماران

در بزرگ ترین مطالعه انجام شده با انواع تصویرنگاری های مغزی بر روی بیماران خفیف کووید-۱۹ در انگلستان بر روی ۸۰۰ بیمار مشخص شد غالب بیماران درجاتی از تغییرات در بافت خاکستری مغز به شکل آتروفی با بیشترین شدت در بخش بویایی و بخش اریتو فر و نال و شکنج هیپوکامپ و افزایش مایع مغزی نخاعی گزارش شد. نکته جالب این بود که همین بررسی ها در تعداد معدودی از بیماران مبتلا به انفلوانزاهم انجام شد ولی این عوارض گزارش نشد البته مطالعه از نوع مقایسه ای نبود که بتوان دو گروه را باهم مقایسه کرد. به نظر میرسد تغییرات خاص کووید-۱۹ باشند

<https://jamanetwork.com/journals/jama/fullarticle/2790595>

استفاده اجباری مجدد ماسک در دانشگاه های امریکا

با افزایش پوشش واکسیناسیون و کاهش شدت موج امیکرون در غالب ایالت های امریکا اقداماتی در جهت کاهش محدودیت های کرونایی برداشته شد.

ولی با افزایش اخیر موارد ناشی از زیر سویه Ba2 امیکرون مجدداً استفاده از ماسک در بسیاری از دانشگاه و کالج های امریکا مجدداً اجباری شد. هرچند برخی دانشگاه ها مثل هاروارد این موضوع را به نظر اساتید موکول کرده اند.

<https://www.nytimes.com/2022/04/11/us/>

رابطه استرس پیش از ابتلا به کووید-۱۹ و کووید طولانی

در یک مطالعه بزرگ در بریتانیا بر روی ۱۹۶۶ بیمار کووید ۱۹ مشخص شد ان هایی که پیش از ابتلا به کووید-۱۹ سطح بالایی از استرس را طبق پرسشنامه های روان شناختی کسب کرده بودند (منظور از پیش از ابتلا ۴ هفته قبل بود) به مقدار دو برابر بیشتر در معرض خطر ابتلا به کووید طولانی قرار داشتند.

<https://www.news-medical.net/news/20220411/Pre-infection-stress-may--l>

گشت و گذاری کوتاه در چکیده مقالات پزشکی جهان

روشی نوین برای مبارزه با مقاومت آنتی بیوتیکی

باکتری‌ها روزانه در برابر آنتی‌بیوتیک‌های موجود مقاوم می‌شوند طوری که مقاومت ضد میکروبی عامل مستقیم حداقل ۱٫۲۷ میلیون مرگ در جهان در سال ۲۰۱۹ بود و یکی از علل اصلی مرگ و میر در جهان به شمار آمد. در این روش جدید با هدف قرار دادن تشکیل پیوند دی سولفیدی و تاخوردگی این پروتئین، می‌توان مقاومت آنتی‌بیوتیکی را در چندین پاتوژن اصلی و مکانیسم‌های مقاومت معکوس کرد این روش مداخلاتی تا به حال در آزمایشگاه موفق بوده است.

<https://www.sciencedaily.com/>

طغیان سالمونلاتایفی به شدت مقاوم

به دارو Xdr-Typhoid در چین

سه ماه نخستین مورد پیش طغیان سالمونلای به شدت مقاوم در برابر دارو Xdr-Typhoid در حومه یکن گزارش شد ۴ نفر در یک مجتمع مسکونی به تیفوئید مبتلا شده بودند. از ۱۰۶ ساکن حاضر در این آپارتمان تست پی سی آر مدفوع انجام شد که در مجموع ۲۳ بیمار (۲۱٪) شناسایی شد. در بررسی‌های بعدی علت بیماری آلودگی منبع آب آپارتمان اعلام شد. عامل بیماری از نظر ژنتیکی با دودمان H58 با منشا پاکستان در ارتباط بود.

<http://outbreaknewstoday.com/china->

علت احتمالی آریتمی قلبی در کووید-۱۹

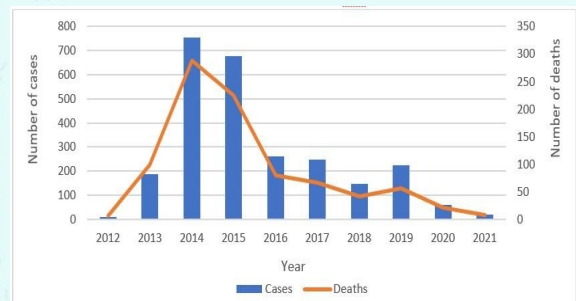
محققان به علت اصلی راز آریتمی‌های قلبی در برخی از بیماران کووید-۱۹ پی بردند. به نظری رسد وپروس سارس کوو ۲ می‌تواند سلول‌های عصبی گره پیس میکرو (ضربان ساز) و هدایت گر اصلی ریتم طبیعی قلب را با ایجاد فرایند خود تخریبی دچار مشکل سازند. این فرایند خود تخریبی فروپتوزیس ferroptosis نام دارد که طی آن سلول‌های قربانی با تولید ملکول‌های اکسیژن آزاد بر سلول‌های مجاور تاثیر منفی می‌گذارند ریتم طبیعی ضربان قلب از بین رفته آریتمی‌های شکل می‌گیرند

<https://www.sciencedaily.com/>

طغیان MERS-Cov در عربستان سعودی

بین اوت ۲۰۲۱ تا ۲۸ فوریه ۲۰۲۲ شش مورد ابتلا به سندرم تنفسی خاورمیانه کرونا (MERS-CoV) گزارش شده است. حدود ۳۵٪ مبتلایان جان خود را از دست می‌دهند.

<https://www.who.int/-outbreak->